

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst & Din 4.— Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izsejstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nemci sami potopili križarko „Admiral Graf Spee“

Na ukaz vrhovnega poveljnika Adolfa Hitlerja

Tri četrt ure pred potekom določenega roka je »Admiral Graf Spee« dvignil sidro ter počasi odplul iz luke v Montevideu — Na koncu ustja reke La Plata se je ustavil, nakar je kapitan opolnoči pritisnil na gumb in sprožil na ladji eksplozijo — Posadko je pred potopitvijo prevzela nemška ladja »Tacoma«, poveljnika pa neka argentinska križarka

LONDON, 18. decembra s. (Reuter) Nemška uradna agencija DNB je ponoči v zvezi s potopitvijo oklopnice »Admiral Graf Spee« objavila tri komunikacije. Prvi je ugotavljal, da je »Admiral Graf Spee« potekel rok, do katerega sme ostati v Montevideu, da čakajo ladjo pred luko angleške ednice, ki so v veliki premoči ter da je »Admiral Graf Spee« dovršil svojo odrejeno nalogo.

Drugi komunikacije je poročal, da bo kapitan Langsdorf oklopnico »Admiral Graf Spee« sam potopil, ker ni dobil od urugvajske vlade dovoljenja, da bi ostal v Montevideu toliko časa, da lahko izvrši na oklopnici vsa potrebna popravila.

Tretji komunikacije, izdan ob 3. zjutraj, je javljal: Državni kancelar in vodja Adolf Hitler je kot vrhovni poveljnik vojske dal kapitanu »Admirala Graf Spee« nalog, da ladjo izven urugvajskih teritorialnih vod potopi.

Montevideo, 18. dec. s. (Reuter) Urugvajska vlada je stavila nemški oklopnici »Admiral Graf Spee« do večer ob 18. lokalnega časa (22.30 srednjeevropskega časa) rok, da zapusti urugvajske teritorialne vode. Ves dan večer so bila v Montevideu diplomatska posvetovanja. V zunanjem ministrstvu so se neprestano oglašali poslanci evropskih in ameriških držav. Nemški poslanik se je posvetoval s poveljnikom ladje Langsdorffom. V mornariškem ministrstvu je bila konferenca urugvajskih mornariških strokovnjakov. Urugvajski ministrski predsednik je še posebej konferiral s poslaniki vseh južnoameriških držav. Končno je bila poslana na krov »Admirala Graf Spee« urugvajska mornariška komisija, da ugotovi še enkrat, če je ladja sposobna za plovbo.

Zvečer se je izvedlo, da kljub vsem nemškim prizadevanjem rok za odhod ladje ni bil podaljšan.

Tričetrt ure pred potekom roka — ob 17.15 ur urugvajskega časa (21.45 srednjeevropskega časa) je »Admiral Graf Spee« dvignil sidro. Se prejel je izkral okrog 700 mornarjev z ladje. Vkrčali so se na nemški petrolejski parnik »Tacoma«, ki je bil tudi v luki v Montevideu.

Nekaj časa pozneje se je »Admiral Graf Spee« pričel pomikati iz pristanišča. Plul je v počasnem tempu iz luke, nato pa se obrnil po ustju reke La Plata navzgor v smeri Buenos Airesa. Poveljnik je še mnenje, da bo ladja zaplula v novo nevtralnno luko ter se na ta način izognel za nekaj dni bojni interakciji. »Admiral Graf Spee« je v gotovi razdalji sledila nemška petrolejska ladja »Tacoma«. Obe pa so neprestano nadzirala številna angleška letala.

Približno po eni uri večje se je »Admiral Graf Spee« ustavil ter spremenil smer. Prišel se je vračati po ustju reke navzdol, v jugozapadni smer. Se vedno mu je sledila »Tacoma«, kakor tudi angleška letala. »Admiral Graf Spee« je plul v daljavi mimo Montevidea, ob 23.15 srednjeevropskega časa pa se je na koncu ustja reke ustavil. Vsa posadka se je izkrcala v rešilne čolne ter se podala deloma na parnik »Tacoma«, deloma pa so jo prevzele urugvajske in argentinske ladje, ki so bile v bližini.

Malo pred 24. uro srednjeevropskega časa je na ladji »Admiral Graf Spee« nastala eksplozija. Kmalu sta sledili še nadaljnji dve. Ladja je pričela goreti. V času eksplozije ni bilo na krovu, kolikor je znano, nobene člana posadke več. Neka argentinska križarka je vzela na krov poveljnika ladje »Admiral Graf Spee« Langsdorffa in višje častnike ter jih odpeljala v Buenos Aires.

Po zadnjih poročilih se je ladja potopila, s enim delom pa se širila v vode. Do 4. zjutraj je bila še v plamenih.

Pred odhodom iz Luke v Montevideu je poslal kapitan Langsdorf nemškemu poslaniku pismo, v katerem se zahvaljuje urugvajskim oblastem za prijazno sprejemanje v Montevideu, obenem pa najodločneje protestira proti določitvi časovnega roka, ki ladji ni dal dovolj časa za popravila in ki kljub protestom ni bil podaljšan.

Montevideo, 18. dec. e. »Admiral Graf Spee« se je potopil po treh močnih eksplozijah.

LONDON, 18. dec. AA (Havas) Primer z nemško bojno ladjo »Admiral Graf Spee« ki jo je potopila njena lastna posadka, spominja angleške mornariške kroge na primer nemškega brodivja, ki je bilo po propadu Nemčije potopljeno od lastne po-

Grafa Spee na eni strani zmago angleške premoči na morju na drugi strani pa zmago zakonitosti ki se je držala urugvajska vlada. Ta se je držala ne samo določil svojih zakonov, temveč — kar je težje — tudi določil mednarodnih zakonov.

Buenos Aires, 18. dec. AA (Havas) Argentinski monitor »Independencia« je odplul na kraj, kjer se je potopila nemška ladja »Admiral Graf Spee«, da bi pomagal pri reševanju posadke.

»Tacoma« zadržan, njen kapitan aretiran

Montevideo, 18. dec. s. (Reuter) Kapitan oklopnice »Admiral Graf Spee«, kakor tudi večji oficirji in mornarjevi je dospelo na krovu argentinske križarke v Buenos Aires.

V Buenos Aires je hotela odpluti tudi nemška petrolejska ladja »Tacoma«, ki ima na krovu ostali del posadke z »Admirala Graf Spee«. Vendar je ladjo ustavila urugvajska križarka ter jo prisilila, da se je vrnila v pristanišče v Montevideo. »Tacoma« je namreč večer prešla prepoved, da ne bi smela nobena ladja zapustiti pristanišča v času, ko je odhajal iz luke »Admiral Graf Spee«. Urugvajske oblasti so kapitana s »Tacomae« aretirale.

Nemške izgube

Berlin, 18. dec. i. (DNB) Uradno nemško poročilo navaja, da je bilo v pomorski bitki med nemško križarko »Admiral Graf Spee« in tremi angleškimi križarkami ubitih 36 mornarjev, 6 jih je bilo težko, 53 pa lahko ranjenih.

Angleške žrtve

London, 18. dec. s. (Reuter) Angleška admiraliteta je objavila novo listo žrtv pomorske bitke preteklo sredo v južnoameriških vodah. Lista obsega 68 mrtvih in 28 ranjenih na križarki »Exeter« je mrtvih 5 oficirjev in 56 mornarjev, 3 oficirji in 15 mornarjev pa ranjenih. Na križarki »Ajax« je 7 mrtvih in 10 ranjenih. Križarki »Exeter« je bila zdaj poslana na pomoč bolničarska ladja.

London, 18. dec. AA (Reuter) Poveljnik bolničarske ladje, ki bo prevzel ranjene z angleške križarke »Exeter«, bo šef zdravnik britanske bolnišnice v Buenos Airesu dr. Pitti. S seboj ima tri zdravniške radiologe, 12 bolničark, razen tega pa bo vzel s seboj tudi rentgenske aparate in vse ostalo, kar bi utegnil potrebovati.

Zaman so čakali

London, 18. dec. AA (Havas) Med ladjami, ki so čakale, kdaj bo odplula nemška križarka »Admiral Graf Spee« iz pristanišča v Montevideu, so bile naslednje: »Renon«, »Dunkerque«, »Achilles«, »Ajax« in »Arc Royal«, kakor trdi Press Association na podlagi brzojavke iz Montevidea »Renon« je križarka 32.000 ton nosilnosti, oborožena s 6 topovi kalibra 15 palcev, 8 topovi kalibra 4.5 palcev, 12 topovi kalibra 4 palce in 18 drugimi topovi manjšega

Angleške čete v frontni liniji

Prešle so pod francosko poveljstvo — Hud mraz na bojišču

London, 18. decembra AA (Reuter) Ministrstvo za informacije poroča uradno, da je glavni del britanskih ekspedicijskih vojnih sil, ki so bile dozdaj na zahodnem bojišču v rezervi, v zadnjih dneh bil premaknjen na bojni črto ter so angleške čete prešle tako v taktičnem kakor v stratežnem oziru pod francosko poveljstvo.

Odslek bojišča, ki so ga poselele britanske čete, se razprostira pred prostranim ozemljem, ki deli obe vojskujoci se strani in kjer je bila v zadnjem tednu znatna delavnost. Po mnenju francoskih strokovnjakov so imele britanske čete največ uspehov pri odbujanju nemških opevnjenih oddejkov in so se hitro navadile na razmere, ki vladajo na bojišču.

London, 18. dec. AA (Reuter) Včeraj zjutraj je Chamberlain odgovoril s po-

kal'bra. Razen 60 letal, kolikor jih je na nosilki letal »Arc Royal«, »Renon« in »Dunkerque«, imalo te ladje še vsaka po štiri »Ajax« in »Achilles« pa do dve letali

Izgube nemške trgovinske mornarice

London, 18. dec. s. (Reuter) V zvezi s potopitvijo oklopnice »Admiral Graf Spee« navajajo, da so od začetka vojne Nemci potopili sami že 19 trgovinskih ladij, da jih ne bi zajeli zavezniški. Skupno je izgubila nemška trgovinska mornarica sedaj 186.000 ton.

Olajšanje v Ameriki

New York, 18. dec. s. (Associated Press) Po vsej Ameriki je vladal za razvoji dogodkov v zvezi z oklopnico »Admiral Graf Spee« ogromno zanimanje. Ameriške radijske postaje so bile vsake četrt ure v telefonski zvezi z Montevideom ter so sproti oddajale direktna poročila o dogodkih.

Vest, da se je »Admiral Graf Spee« potopil, je izzvala tako v ameriških vladnih krogih, kakor tudi med javnostjo v gotovem ožiru olajšanje, ker so se v Ameriki bali, da bi prišlo sicer v bližini ameriške obale do nove pomorske bitke in v zvezi s tem do novih diplomatskih zapletov zaradi kršitve nevtralnostne cone v smislu panaškega sklepa.

Nemška okopna bojna ladja »Admiral Graf Spee« je bila tako kakor njeni sestrični bojni ladji »Deutschland« in »Admiral Scheer« zgrajena po istih načelih in je predstavljala poseben tip bojnih ladij, za katere so Nemci uvedli naziv »oklopne bojne ladje«. Angleži so jih pa krstili za žepne križarke. Prva je bila zgrajena »Deutschland«, nato pa še ostali dve.

»Admiral Graf Spee« je bil splošljen leta 1934. In je bil nedvomno ena najmodernejših bojnih ladij ter je imela 10.000 ton. Opremljena je bila z Dieslovimi motorji, ki proizvajajo 54.000 konjskih sil in je imel pogon na nafto, kar je ladiji omogočalo akcijski radij 10.000 morskih milj ali 18.500 km brez slehernega prestanka in brez nabave novih pogonskih sredstev. Dieselovi motorji so razvijali hitrost 26 milj na uro, kar je bila za te vrste ladje izredno velika hitrost. Opremljena je bila s 6 dalekosežnimi topovi kalibra 28 cm. Topovi so bili nameščeni po 3 v o'lopnih stolpih na krmu in na ramcu. Njihove granate so bile izredno učinkovite in so se na razdaljo 22 km lahko prebile 22 milimetrov debel jekleni oklep. Za obambo pred napadom torpedov in torpednih rušilcev je razpolagala križarka s 8 topovi kalibra 15 cm, poleg tega je bila opremljena tudi s 6 specialnimi protiletalskimi topovi, s 8 avtomatičnimi 27 mm brozastimi protiletalskimi topovi in 14 težimi 20 mm protiletalskimi strojnimi. Poleg tega so bile na ladji tudi naprave za streljanje s torpedi. Stroški Stroški gradnje so znašali 3 in tričetrt milijona funtov (nad milijardo dinarjev).

Iz notranje politike

STROSSMAYERJEV DUH

Na sestanku mestnega odbora SDS v Zarebu je govoril dr. Večeslav Vilder, ki je od drugim izjavil:

Čitali ste, kako je prišlo do pravih brat-skih manifestacij v beograjski patriarhiji. Zdelo se je, kakor da bi bilo vse aranžirano, prišlo pa je do tega povsem slučajno. Zastopnik Hrvatov je prišel s predsednikom vlade na obed v patriarhijo. Vse je ostalo pri formalnostih.

Po obedu je dr. Maček skromno sedel za mizo k črni kavli. V tem trenutku je pristopil niški episkop Jovan povsem spontano, ne da bi bil naročen za daljši govor. Ni imel običajnega govora, temveč je govoril besede, kakor da bi mu jih bil vzbudil genij. Omenil je, kako je prišel škof Strossmayer nekoč v Beograd ne samo, da bi pregledal male strošne župnije v Srbiji, temveč tudi v skrbih za malo državo. Obstojte dokumenti, da je kralj Milan, ki se je klanjal Dunaju, Strossmayerja celo denudiral.

Strossmayerjev duh je prešel tudi episkopa Jovana in mnogi bi mislili, da je bil dr. Maček presenečen, ker mu je episkop omenjal Strossmayerjevo jugoslovenstvo. Dr. Mačkov odgovor je bil enostaven. Tudi njega je navdahnili genij, ki je dejal: Nikoli se nismo borili proti Srbom, temveč za svojo individualnost. Sedaj ko je priznana, moremo jadrati v slovanstvo in jugoslovenstvo. Dr. Maček je povedal veliko resnico, ko je dejal: »Našli smo temelj, na katerem bomo skupaj«.

Če homo to razumeli, homo spoznali koliko malenkostnega je okoli nas. Ta prehod, to skripanje voza nas ne sme motiti. Danes smo v zelo nevarni fazi, ker je v Evropi vojna, in sedaj moramo dokazati, da se bomo tudi borili za svojo samostojnost in svobodo. Naša država je bila leta zaradi nesloge in pretresanja v vprašanje. Razdeljeni bi izgubili. Ne bi nas odnesla samo prva burja, temveč bi nas odplnil že lahni vetrič. Videli ste, kako izgubila država, na drugi strani pa vidite prepričanje o potrebi velikih skupnosti, toda mi siromaki nismo razumeli, da nam je ta naša skupnost potrebna. Avstralijska je izjavila te dni, da ima mejo na Renu, pri nas pa še pred mesecem dni niso razumeli, da imamo mejo pri Mariboru, temveč so mnogi mislili, da imajo mejo ob svojih hišah.

POLITIČNI ZVOCI NI V BANOVINI HRVATSKI

Višje državno tožilstvo v Zagrebu je začelo 6. decembra od vseh državnih tožilstev na področju bivše savske banovine ter državne tožilstva v Derventu, naj mu predlože poročila o vseh kazenskih zadevah, ki se tičejo poizkusnih umorov, ubojev ali težkih poškodb, izvršenih po 26. avgustu iz političnih razlogov ali pa o katerih se morda domneva, da bi mogli obstojati taki razlogi.

Državno tožilstvo na Sušaku, v Derventu, Varaždinu in Opatovcu so odgovorila, da na njihovem področju ni bilo izvršeno niti poskušano nobeno tako dejanje. Državno tožilstvo v Zagrebu je poročilo o 9 primerih, v Osijeku o 2, v Slavonski Požegi pa o 4. Državno tožilstvo v Petrinji je poročilo o umoru Ivana Radčića 5. novembra. Državno tožilstvo v Bjelovaru je poročilo o dveh primerih, v Gospiću pa o treh. Po teh podatkih je bilo izvršenih ali pa poskušanih 21 kaznivih dejanj, za katere obstoja domneva, da so bila izvršena iz političnih razlogov.

Zagrebski listi, ki obhajljajo te podatke, poudarjajo, da je med žrtvami in osumljenimi samo slučajno pri raznih kaznivih dejanjih izgubljen življenjski, tudi več uglednih uradnikov HSS. Iz tega je razvidno, da so bile pretirane in zlonamerne alarmantne vesti o življenjski sigurnosti Srbov na Hrvatskem.

O VOJVITVAH V HRVATSKI SABOR

Včeraj je bilo v Varaždinu veliko politično zborovanje, na katerem je govoril glavni tajnik HSS dr. Juraj Krnjević, ki je o volitvah v hrvatski sabor izjavil naslednje:

Volitve bodo. Ali bodo kmalu ali malo kasneje, to ni odvisno od nas. To je odvisno od mednarodnih razmer. Toda mi delamo za to, da se čimprej izvedejo. Pripravljeni smo nanje politično in po volilnem redu, po katerem se bodo izvedle. Bližja s tem volilnim redom smo pokazali, da bomo dali vsaki eni med nami, vsakemu, ki je drugačen a mišljenja, pravico, da izrazi svoje mišljenje. Kdor je kdo mešan v svojem neredu, toliko besede bo imel v hrvatskem saboru.

OPOZORILO TUJIM DELODAJALCEM

V prehodnih časih, kakor jih doživljamo sedaj, se morajo kapitalisti odrediti dobičku in se zadovoljiti izključno s primernim dobičkom, ki jim ga prinaša njihovo aktivno sodelovanje v podjetjih naše »Hrvatski dnevnika« ter nadalje.

Če bo vsak živel od svojega dela in se vsaj zniža dobiček od kapitala kolikor se mu ne odreče, tedaj bo to moglo vnositi cene, oziroma bo moreče zvišati pade delavcem in namreščencem. V teh časih moramo vsi nekaj žrtvovati. Toda v prvi vrsti oni, ki bodo te žrtve namenjali običajni. Mnogo premetneje bo, če to sami »previdno«. To morajo imeti pred očmi vsi oni delodajalci, ki niso pripadniki našega naroda in ki ne morejo v naši sredini imeti koristi, ne da bi dali nekaj narodu, med katerim in od katerega živijo.

Hudi boji na Finskem

Po finskih poročilih je prodiranje sovjetskih čet na severnem bojišču ustavljeno, iz Norveške pa poročajo, da se je včeraj začela ponovno ljuta borba

Helsinki, 18. dec. AA. (Stefani) Potrjujejo vesti, da je prodiranje sovjetskih čet na severnem bojišču docela ustavljeno 60 km od Salmijärvi. Oddelki finskih čet so uničili industrijske naprave, mostove in ceste, nato pa so se umaknili v red proti Pitkijärvi ter se pridružili glavni finski vojski, ki čaka pripravljena na tem področju, znanem po svojih obrambnih utrdbah. Med Salmijärvi in Soumisalviem so Fini odbili osem hudih sovražnih napadov ter sovražniku prizadejali hude izgube.

Po vpoklicu se preostalih letnikov pod zastavo, ki zdaj na Finskem mobiliziranih 20 letnikov. Redna finska vojska šteje zdaj približno 400.000 vojakov, če pa temu pristojemo še prostovoljce izpod 20. in nad 40. letom starosti, ima finska vojska okoli pol milijona vojakov.

Osto, 18. dec. AA. (DNB) Dopisnik norveške brzojavne agencije poroča iz Svanli-

ka na norveško-finski meji: Bitka med sovjetskimi in finskimi četami se je ponovno začela v nedeljo ob 10. dopoldne. V Svanli se sliši grmenje topov in neprestane eksplozije. Zdi se, da se Fini umikajo in da pri tem uničujejo vsa poslopja. Govore, da so se Fini umaknili do Pitkijärvi. Gotovo število finskih vojakov, katerim so sovjetke čete odrezale pot nazaj, je prekorajilo norveško mejo. Ti vojaki so bili razoroženi in internirani. Boji se nadaljujejo.

Osto, 8. dec. AA. (DNB) Norveški generalni štab, ki je v stalni zvezi z obmejnimi stražami na norveško-finski meji, poroča: V nasprotju s poročili, ki so se razširila v tujem časopisu, sovjetska vojska ni nikjer prekorajila norveške meje.

Osto, 18. dec. AA. Dandaj je bilo zbranih za Finsko 2,3 milijona norveških kron.

Sovjeti napadajo Društvo narodov in zaveznike

Netočne trditve moskovskih „Izvestij“, ki zatrjujejo, da Moskva nima več obveznosti do DN

Moskva, 18. dec. s. (Exchange Telegraph) Včerajšnja uradna „Izvestija“ objavlja pod naslovom »Društvo narodov v rokah netilcev svetovne vojne« dolga uvodnik, v katerem besno napadajo Društvo narodov samo, zlasti pa še Anglijo in Francijo zaradi izključitve sovjetske Rusije iz Društva narodov.

V nasprotju s govori sovjetskih delegatov na prejšnjih zasedanjih Društva narodov piše list, da je sovjetska Rusija že davno spoznala napake Društva narodov in vedela, da je to gnala institucija List dalje trdi, da je sedaj Društvo narodov postalo orodje v rokah Anglije in Francije, ki hočejo preko njega čim bolj razširiti vojno in zanetiti svetovni požar. Po mnenju „Izvestij“ so za izključitev sovjetske Rusije v svet Društva narodov glasovalo samo angleške kolonije in vazalne države, med katere prištevata list tudi Belgijo. Edina neodvisna država, ki je po mnenju lista še glasovala za izključitev sovjetske Rusije, je bila San Domingo. List navaja nato čudne statistične podatke, iz katerih naj bi izhajalo, da so sovjetsko Rusijo z njenimi 183 milijoni prebivalci izključile države, ki imajo vse-

ga skupaj 127 milijonov prebivalcev. Nadalje napada list Švedsko in Norveško, o katerih pravi, da zbirata prostovoljce proti sovjetski Rusiji za pomoč Finski.

K izključitvi sami citirajo „Izvestija“ znano pismo Molotova tajniku Društva narodov, v katerem je ta sporočil, da sovjetska Rusija ni v vojni s Finsko in da je tudi ne ogroža List s to netočno trditvijo skuša pobijati umestnost sklepa Društva narodov o izključitvi. Dalje pravi celo, da je akcija sovjetske vloge popolnoma v skladu z voljo finskega naroda in obveznostmi pakta o medsebojni pomoči in prijateljstvu s tako zvano narodno finsko vlado v Terijokih. Te obveznosti, da je sovjetska Rusija pred vsem svetom prevzela. Sovjetska Rusija je na podlagi tega po pisanju lista celo morala v izpolnjevanju te pogodbe iti na pomoč finskiemu narodu proti vladi v Helsinkih. Na koncu pravi list, da odgovornost za izključitev sovjetske Rusije pada popolnoma na Društvo narodov ter Anglijo in Francijo, ter da je sedaj sovjetska Rusija odvezana vseh obveznosti do Društva narodov.

Vojna na morju

Novo žrtve min in letalskih bomb

London, 18. dec. s. (Reuter) Nemška letala so se včeraj ponovno približala vzhodni angleški obali. Izvršila so več bombnih napadov na ladje v bližini obale. Tako sta dva nemška bombnika napadla mali londonski parnik »Serenity« (244 ton) ter ga potopila. Posadka se je rešila na severovzhodno obalo. Ena nemška bomba je parnik direktno zadela. Nato so se pojavila angleška lovška letala ter se zapletla v borbo z nemškimi letaloma. Tudi protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo. Letali sta nato zbežala.

London, 18. dec. AA. (Reuter) Eden rešenih mornarjev z londonskega parnika »Serenity« je izjavil, da so nemška letala vrgla na ladjo 18 bomb. Ko so člani posadke zapustili ladjo, se je bombardiranje nadaljevalo. Ladja se je potopila.

London, 18. dec. s. (Reuter) Včeraj sta

se potopili zopet dve norveški ladji. 500-tonski parnik »Strendheim« je zadela ob škotski obali na mino. Od 11 članov posadke so se samo trije rešili. Ob severovzhodni angleški obali se je potopil parnik »Utuna«. Posadka je rešena.

Ostende, 18. dec. AA. (Havas) Včeraj so v Ostende prispeli rešeni člani posadke z belgijske tovarne ladje »Rosa«, ki je bila potopljena 13. decembra 7 milj proč od angleške obale. Mnogi smatrajo, da je bila njihova ladja žrtev magnetne mine, ker v trenutku nesreče ni bilo opaziti nobene podmornice.

London, 18. dec. s. (Reuter) Angleška podmornica »Ursula« je javila, da je v četrtek ob izlivu Labe potopila 6000-tonsko nemško križarko, oboroženo s 5,9-palčnimi topovi. Križarka je imela hitrost 32 milj na uro. Spremljala jo je 6 nemških rušilcev.

Sovjeti ustavili izvoz petroleja

Amsterdam, 18. dec. e. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« objavlja članek nekega strokovnjaka, ki zatrjuje, da sovjetska Rusija ne izvaža več petroleja, temveč ga mora celo uvažati. Članek ugotavlja to na podlagi naslednjih dejstev:

Na zadnjem kongresu komunistične stranke v Moskvi so priporočili najstrožje varčevanje na nafto in petrolejem ter so predlagali, da se uvažajo surogati petrolejske kurjave. Izvoz petroleja, ki je bil še do nedavnega dovoljen, je zdaj popolnoma ustavljen.

Tragičen dogodek v Beogradu

Beograd, 18. decembra. AA. V zvezi s preiskavo, ki jo vodi zaradi zadnjih komunističnih demonstracij, je uprava mesta Beograda ukazala, da se privede tja in zasliši med drugimi tudi Ranka Marković, slušateljica filozofije, ki stanuje v Branikovi ulici št. 13.

Kmalu po šestih so bili poslani tja dva civilna organa in en orožnik, da Ranko Marković privedejo na upravo mesta Beograda. Ti organi so prišli v hišo v Branikovi ulici št. 13, v kateri stanuje tudi dr. Edo Marković, ravnatelj Prizada s svojo družino. Ko jim je odprla Kata Grajsniker hišna vrata, so organi oblasti zahtevali naj jim pokaže, kje stanuje Ranka Marković. En civilni policist in orožnik sta odšla v sobo, drugi civilni organ pa je ostal na dvorišču. Čeprav je kuharica Grajsniker videla orožnika in civilnega policista, je šla, kakor sama pravi, povedat gospodarja, da jo neki ljudje hočejo napasti. Dr. Edo Marković je skočil k oknu s samokresom v roki in dvakrat ustrelil na civilnega policista na dvorišču ter ga težko ranil. Toda policist, ki ni poznal dr. Markovića in tudi ni vedel, kaj se znotraj dogaja, je v slobranu začel tudi streljati s svojim službenim samokresom ter pri tej priliki ranil dr. Markovića, ki je čez nekaj časa izdihnil.

Zaradi tega tragičnega dogodka so prišli na kraj same pristojni organi sodne komisije in državni tožilec okrožnega sodišča za mesto Beograd. Uvedena je pre-

Bolgarska vnvanja trgovina

Podpis pogodbe z Nemčijo — Pred pogajanjmi s sovjetsko Rusijo.

Sofija, 18. dec. e. Včeraj je bila v Sofiji podpisana nova trgovinska pogodba med Nemčijo in Bolgarijo. Po tej pogodbi bo Bolgarija v prihodnjem letu izvozila v Nemčijo 200.000 živih prašičev.

Sofija, 18. dec. e. Delegacija, ki je doložena za trgovinske pogajanja s sovjetsko Rusijo, je imela včeraj svojo prvo sejo. Predsednik delegacije finančni minister je obravnaval vprašanja, ki zanimajo bolgarsko delegacijo pri sklepanju trgovinske in pomorske pogodbe s sovjetsko Rusijo. Po seji je finančni minister izjavil novinarjem, da bo bolgarska delegacija odpotovala v Moskvo v soboto 23. decembra. Minister za kmetijstvo Ivan Bagdjanov je izjavil, da je sprejel referentno prof. Kostova, člana delegacije, ki bo v Moskvi zastopal ministrstvo za kmetijstvo in mu dal primerna navodila v zvezi s pogajanjmi.

Janez Kalinšek umrl

Ljubljana, 18. decembra V Aleševčevi ulici 34 je smrti ob 9. po daljšem mučnem trpljenju za vedno zatnil oči g. Janko Kalinšek, upokojeni direktor Narodne tiskarne in član Jugoslovenskega novinarskega združenja, star 65 let. Črna semlja bo zakrila enega onih blagih trpinov, ki nikoli ni želel svojemu bližnjemu hudega, marveč samo dobro. Že v zgodnji mladosti je okusil vse trdote življenja. Sam se je moral boriti v mestu, kamor je prišel iz rodnega Podgorja pri Kamniku in kjer je doživel gimnazijo, ko je zapustil šolo, je vstopil kot dober pomočnik slovenskega jezika za korektorja v Narodno tiskarno že l. 1903 in ostal je v našem podjetju nad 30 let, do upokojitve ob koncu l. 1933. Med svetovno vojno je moral l. 1915 k vojakom, kjer je ostal do konca vojne, naka je zopet sedel k mizi v tiskarno, kjer so ga zaradi njegovega plemenitega in blagega značaja ljubili in spoštovali vsi od šefa do urednikov in stavev, ki jim je bil vedno očeto vsko naklonjen.

V zasebnem življenju je bil pokojni prav tako miren, toda vztrajen in prekaljen naprednjak, ki je vedno storil svoje dolžnosti napram narodnemu pokretu in vedno živel na napredno misel. Bil je član CND in mnogih drugih narodnih društev. Dasi ni nikoli iskal široke družbe, so ga imeli kot ljubčevnega, skromnega in odkritega moža vsi radi, saj je znal, kadar se je razvnel, pripovedovati najzanimivejše anegdote iz svojega in iz življenja raznih uglednih mož in naše predvojnne dobe.

Janez Kalinšek, ki se je dolga leta veselil še dokaj krepkega zdravja, je prišel bolehati pred dobrim letom. Moči so mu jelo pometi, končno pa ga je položila na posteljo ena najhujših boleznih naših dni — rak, ki mu je včeraj podlegel. Bodi ohranjen plemenitemu pokopalku, ki nam je bil vsem ljub in drag, najlepši spomin! Blagoga tovarša spremimo k večnemu počitku na pokopališče k Sv. Križu jutri popoldne ob 16. Izpred mrtvaške veže navešča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

Dve vaji v obrambi pred letalskimi napadi

Naredba uprave policije v Ljubljani glede dnevne vaje in zatemitve mesta

Ljubljana, 18. decembra Na osnovi predpisov uredb o zaščiti pred napadi iz zraka z dne 13. aprila t. l. »Služ. lista št. 195-36 ter na podlagi št. 66. in 67. a. n. u. se izda naslednja naredba:

V tednu med 18. in 22. t. m. se bo vršila v Ljubljani po odredbi kr. banske uprave po ena dnevna in nočna vaja v obrambi pred letalskimi napadi.

1. Preteče nevarnost bodo naznanili sledeči znaki:

- a) trinitratno prekinjeno zvonjenje cerkvenih zvonov, po načinu »plat zvonac«;
- b) tri minute trajajoče tuljenje tovarniških in drugih siren s prekinitvami (okrog 6 do 10 na minuto); c) več hitro zaporedoma si sledečih topovskih strelav;
- d) določeni optični znaki (belo-rdeča zastava predelana po diagonali).

Prenhanje nevarnosti bodo označili naslednji znaki:

- a) tri minute trajajoče neprekinjeno pritrdovanje zvonov in
- b) tri minute trajajoče neprekinjeno tuljenje siren.

A. NAVODILA ZA VAJO.

1. Osebe, katere se ob času objave znaka nevarnosti nahajajo na ulicah, poljih in na drugih odprtih prostorih, morajo te kraje takoj zapustiti in se potati v bližnje hiše, veže, javne lokale, dalje pod oblake, drevesa itd., tako da bodo nevidne in zakrite opazovanju iz letal.

Osebe, ki jih zateče znak nevarnosti v bližini javnih zakonih, naj se podajo tja, dokler je še prostora v njih. V postev pride rov na Kralja Petra trgu in pa zavetišče v kletih Kresije. Krajevni odbor za zaščito pred napadi iz zraka postavi zaradi vzdrževanja reda in obveščanja prišedih oseb potrebno stražo pri teh zakonih.

2. Osebe, katere se ob času objave nevarnosti nahajajo v cerkvah, javnih lokalih, pisarnah, stanovanjih in ostalih zaprtih prostorih, morajo ostati tam. Tudi osebe, ki so v gledališčih, kinematografih, kavarnah, gostilnah in sličnih lokalih, ostanejo v teh prostorih tako dolgo, da je objavljen znak prenehanja nevarnosti.

3. Okna in vrata vseh poslopj se morajo takoj po objavi znaka nevarnosti zapreti. Stati ob oknih in gledati ven je prepovedano.

4. Vsako postajanje po ulicah in odprtih prostorih je prepovedano. Na ulicah se morajo nahajati ali gibati le sledeče osebe:

- a) lastniki stojnic in odprtih prodajalnic (na trgih) in
- b) potniki, ki gredo na kolodvor, ter bolniki in zdravilniki pri iskanju cizroma izvrševanju zdravniške pomoči.

5) Trgovine je treba ob znaku nevarnosti zapreti in spustiti železne zapore na izločkih in vratih. Kupci, ki bi se ob tej priliki nahajali v trgovini, morajo tam počakati skupno z nameščenci do znaka prenehanja nevarnosti.

6) Vozila, katere se ob času objave nevarnosti nahajajo na ulicah, je takoj odvesti v stranske, manj prometne ulice ter jih tam razvrstiti ob desni strani. Tramvajski vozovi in avtobusi se morajo ustaviti, izprazniti in postaviti po možnosti v manj prometne ulice, tako da so od posameznih križišč oddaljeni 15 do 20 m. Vsa vozila morajo biti razsvetljena tako, da omogočajo povsem prost prehod za vozila bonifikacijskih oddelkov. Osebe, ki izstopijo iz ustavljenih vozil, se morajo skriti v bližnja poslopja.

B. NAVODILA ZA ZATEMITVE

Po nižje navedenih navodilih se je ravnavati v času trajanja teme od trenotika, ko se da znak, da se bližajo sovražna letala, pa do preteka ene ure od tega trenotika. Zaključek zatemitve se ne objavi z znaki.

Za časa zatemitve naj poteka življenje v splošnem normalno. Električni tok in plin ne smeta biti prekinjena. V ostalem je postopati po sledečih navodilih:

1) Vsa poslopja morajo biti popolnoma zatemita. Zato je treba v vseh privatnih stanovanjih, javnih lokalih, podjetjih, tovarnah, državnih in samoupravnih uradnih itd. pripraviti in na primeren način izvesti prekrivanje oken, steklenih vrat in vrhnih svetlin s sredstvi, ki ne propuščajo nitkane svetlobe iz notranjosti poslopja (gosta zavese, odeje, temni ovojni papir itd.). Pri direktnih vhodih s ulic v razsvetljene lokale je namestiti dvojne zavese.

2. Zatemitve je treba izvršiti brez izjeme tako na cestni, kakor tudi na dvoriščni strani hiš.

3. Ustanove, katere rabijo stalno razsvetljavo v zunanjih odprtih prostorih (tovarne, bolnice, jeklarnice), naj svoje stalno gorilce luči zaustro s primernimi zasloni in predvsem s sivomodnim celofanom ali izstobarvnim specialnim papirjem. Ta svetloba pa ne sme biti vidna iz daljave nad 500 m, ne sme izstopati direktno in ne tvoriti kariznih odsevov.

Vsa ostala zunanja razsvetljava (tudi na dvoriščih) reklamna razsvetljava ter razsvetljava napisov in znakov, kakor tudi cestna razsvetljava se ukine. Zato pa ne najvažnejših prometnih križišč namestiti posebno zasenčene svetilke, katerih svetilna telesa morajo odgovarjati toč. 3.

5. Uporaba žepnih svetilk, vzgladih itd. na prostem je prepovedana. V nujnih primerih je dopustna le uporaba sivomodno zasitih svetilk.

6. Za označbo cestnih popravil se imajo uporabiti le rdeče svetilke, ki so tako zasit, da je rdeča luč vidna le iz ene smeri.

7. Za običajno nočno razsvetljavo poslovnih prostorov bank, zlatarskih trgovin in sličnih lokalov je uporabiti le sivomodno zasitost luči.

8. Vozila morajo biti opremljena s podomnimi sredstvi zatemitve kakor poslopja in morajo voziti z zmanjšano hitrostjo. Notranjo razsvetljavo tramvajev, avtobusov itd. je treba zmanjšati in izvesti v smislu točke 3.

9. Zarometi vozil morajo biti zasitri n. pr. z zaslonko iz temnega papirja, lepene ali pločevine, ki ima v sredini odprto vodoravno širine 5 do 8 cm, in višine 1,50 cm. Na to odprto in ob straneh naj bodo strešice, ki usmerjajo žarke izstopajoče svetlobe posebno navzdol. Odprta mora biti prepleljena s sivo modrim celofanom.

10. Zadnjereede luči vozil je zasenčiti z vodoravno nataknjeno cevjo iz kartona ali debelega papirja dolžne do 10 cm, tako da je rdeča svetloba vidna le iz ene vodoravne smeri.

Polno svetlobo žarometov je uporabljati le zunaj mesta, v mestu pa brez izjeme le malo žarnico. Uporaba kazalcev smeri je dopustna.

11. Inozemska vozila in domača, ki le tranzitirajo teritorij mesta, smejo uporabljati le zmanjšeno razsvetljavo, ostale odredbe pod toč. 10. pa za njih ne veljajo.

12. Zaradi preprečenja poškodb pri ljudeh in materialu se morajo robovi pločnikov, dalje drevesa in ograje ob važnih križiščih, nasipih in mostovih premazati s črno belim opleskom, (menjaje črno in belo barvo).

Hišni posestniki oziroma oskrbniki, da je starešine obvesti o dolžni določitvi osebo, katere bo v dotičnem poslopiju skrbelo za to, da bodo vsa navodila izvajana v celoti tako pri dnevni kakor tudi pri nočni vaji.

Prednja naredba stopi v veljavo za primer vaje takoj po krajevno običajni objavi.

Vsaka kršitev navedenih odredb se bo kaznovala po čl. 69 zakona o notranji upravi z globo od 10 do 500 din, ob neplačilu globe v odredenem roku pa z zaplato od 1 do 10 dni.

Blagoslovitev bežigradske kolonije

Ljubljana, 18. decembra. V soboto popoldne je bila blagoslovljena nova mestna stanovanjska kolonija za Bežigradom. K slovesnosti so se zbrali številni gostje. Navzoči so bili tudi vsi stanovci novih stanovanjskih hiš (ki smo jih opisali nedavno). Blagoslovitev je opravil stolni župnik dr. T. Klarar.

Župan dr. J. Adlešič je v nagovoru na goste in stanovce orisal mestno socialno politiko ter naštel dosedanje akcije mestne občine za blažitev bede med meščani. — Mestna občina ima zdaj z novo stanovanjsko kolonijo vred že nad 100 stanovanjskih hiš; v njih stanuje 870 družin s 4.200 člani. Komisije, ankete in posvetovanja so pokazala, da je nujno potrebno nuditi revnim družinam vsaj 250 primernejših stanovanj. V bežigradski koloniji je 48 stanovanj. Občina je najela za novo stanovanjsko kolonijo 3 milijone din brezobrestnega posojila pri Javni borzi dela.

Pri slovesnosti je sodeloval meščani šolski pevski zbor bežigradske ljudske šole pod vodstvom Venturiniča. — Župan je obdaroval stanovce, kar je bila neke vrste božičnica; vsaka družina je prejela po eno kokoš, štrugo kruha in malo vina, k temu darilu je pa bila priložena še lepa roža.

Iz Celja

—c Ustanovitev Slovenske kolesarske zveze. V nedeljo dopoldne je bil v hotelu »Evropi« v Celju ustanovljen občni zbor Slovenske kolesarske zveze, ki bo imela za sedaj svoj sedež v Ljubljani. Na občnem zboru je bilo zastopanih po delegatih 15 kolesarskih klubov izmed 18. Pravila zveze so bila po raznih korekturah sprejeta soglasno. V upravnih odbor nove zveze so bili soglasno izvoljeni naslednji gg. predsednik podpolkovnik v p. Josip Jaklič (Ljubljana), II. podpredsednik Anton Hlebs (Maribor), III. podpredsednik Mirko Fajš (Celje), I. tajnik Ivo Otrin (L), II. tajnik Josip Butinar (L), blagajnik Jakob Ciglar (L), tehnični vodja Ivan Maver (L), odborniki Stanko Pleško, Ivan Plankar, Ivan Sanein, Edvard Prodan in Franc Gasperič iz Ljubljane, Jože Jenko, Jakob Aršič iz Maribora ter Drago Bradac iz Slovenjegra. Gradca. Za člana nadzornega odbora so bili izvoljeni gg. Fran Batelj in dr. Alojz Birs iz Ljubljane ter Jože Aman iz Celja, za namestnika pa Matija Frkoli in Franc Bernik iz Ljubljane in Vinko Calnko iz Slovenjegra. Gradca. Ustanovni občni zbor je bil zaključen v slogi in spornih vzajemnosti ter s trdno voljo vseh udeležencev do intenzivnega in koristnega dela za čim večji napredek slovenskega kolesarskega športa.

—c Celjski mestni svet je v petek v tajni seji ponovil zahtevo, da se Celje, ki je že od nekdaj znano kot drago mesto, uvrsti v prvi dražinski razred.

—c Na mestnem pokopališču bo dala občina zasiditi 200 cipres.

—c Napad in dve nesreči. V Bukovju pri Slivnici sta posestnik Franc Guzej in neterov sin viliami napadla 67letnega preužitkarja Stefana Artnaka kar ga močno poškodovala po glavi in levi roki. V Sirju pri Zidanem mostu je padel 46letni želez-

niški zvanični Jakob Vorina pri spravljanju lesa in si zlomil levo nogo. V Stranich pri Konjicah si je 80letni občinski revez Jurij Jurše pri padcu zlomil desno nogo v kolenu. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

Bolečnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 18. decembra: Gračjan

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Citadela
Kino Sloga: Beg na Jadran
Kino Union: Skrivnost gospo Beate
Kino Moste: Hudčeva družina in Dobra zemlja

Kino šiška: Izgubljena patrola
Pevsko društvo »Tabors« koncert ob 20. v mali Filharmonični dvorani

Pedagoško društvo: predavanje ge. prof. Anice Černejeve »Današnji čas in vzgoja ob 18. v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi

DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkozy ded., Mestni trg 4 in Ustar, Selenburgova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 18. decembra: Antigona. Red B
Torek, 19. decembra: zaprto
Sreda, 20. decembra: George Dandin. Red Sreda

V dramu pripravljajo sedeča dela: v proslavo 150-letnice slovenske veselolige Linhartovo »Zupanovo Micko« v režiji dr. Krefta, krstno predstavo Ferdo Kozakove igre »Peter Klepec« tudi v dr. Kreftovi režiji in Arkadij Averbchenko komedijo »Igra s smrtjo«, ki jo bo režiral prof. Šest.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 18. decembra: zaprto
Torek, 19. decembra: zaprto
Sreda, 20. decembra: Figarova svatba. Red A

V četrtek bo v operi debutiral kot režiser Emil Frelih, v dr. Albertovi »Nižavici«, ki je delo izredno razgibanim dejanjem in efektne, melodiozne glasbe. V glavnih vlogah bodo nastopili: Bašičeva, Marček in Janko, dirigiral pa bo dr. Švara. Premiera velja za Premierski abonma.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD 18. decembra 1939

Rateče-Planica, 870 m: —8, lahna meglica, 80 cm snega, pršič, skakalnica je uporabna. Planica-Slatna (Doma Hirijska), 950 m: —10, barometer se dviga, lahna meglica, 60 cm snega, pršič.
Peč Felclinjek, 1440 m: —7, lahna meglica, 80 cm snega, pršič.
Dovje-Mojstrana, 650 m: —10, oblačno, mirno, 54 cm snega, pršič.
Bled, 501 m: —3, barometer se dviga, pooblačeno, mirno, 30 cm snega, pršič.
Poljuka, 1300 m: —6, jasno, mirno, 96 cm snega, pršič.
Sv. Janez v Bohinju, 530 m: —3, jasno, mirno, 60 cm snega, pršič.
Zlatorog v Bohinju, 530 m: —3, jasno, mirno, 60 cm snega, pršič.
Skalski dom na Voglu, 1540 m: —9, jasno, mirno, 180 cm snega, pršič.
Dom na Kravcu, 1700 m: —4, pooblačeno, 70 cm snega, pršič.
Blok, 900 m: —5, barometer se dviga, megleno, 39 cm snega, pršič.
Peca 1654 m: —1, pooblačeno, mirno, 70 Rimski vlec, 530 m: —3, oblačno, mirno, 20 cm snega, pršič.
Polževo, 620 m: —3, oblačno, 20 cm snega, pršič.

Motnje v telefonskem prometu

Ljubljana, 18. decembra.

Se v tej zimi... Prihodnje zimo se nam pa ne bo treba več bati, da bi južni sneg trgal telefonske žice in izločeval telefonske naročnike iz prometa. Poročali smo, da bodo prihodnje leto končana vsa dela v zvezi s polaganjem telefonskih kablov v Ljubljani in da bodo postopno odstranili proste napeljave. Ena največjih napak prostih telefonskih vodov je pač v tem, da niso varne pred poškodbami ter da jim je najbolj nevaren moker sneg. V Ljubljani smo se o tem že nekajkrat dobro prepračili.

Tudi v noči od sobote na nedeljo je sneg napravil precej škodo na telefonskem omrežju v Ljubljani. Pretrgane so pa bile tudi medkrajevne zveze, a so jih po večini popravili že včeraj. Nekoliko slabše so še proge proti Trstu in Gorenjski, a bodo tudi te danes popravljene, tako da bo medkrajevni telefonski promet neoviran v vseh smereh. Zveze proti Zagrebu in Mariboru so pa bile vzpostavljene že včeraj.

V ljubljanskem medkrajevnem prometu je bilo neposredno prizadeto okrog 200 naročnikov, skoraj

Važno učiteljsko zborovanje v Krškem

Učitelji zahtevajo zvišanje draginskih doklad — Velika beda učiteljskih pripravnikov
Zanimivo poročilo predsednika sekcije JUJ

Krško, 18. decembra
V soboto so zborovali učitelji krškega kroga v risalnici mečanske šole. Zaradi aktualnega dnevnega reda se je udeležilo zborovanja mnogo učiteljev. Posebno zanimanje pa je vladalo za poročilo predsednika sekcije JUJ g. Metoda Kumlja iz Ljubljane, ki je v lepo zasnovanem govoru na kratko podal verno sliko organizacijskega boja za napredek šole in za pravice učiteljskega stanu.

Zborovanje se je pričelo malo po devetih. Besedo je prevzel novoizvoljeni predsednik društva g. Janko Vanič, učitelj iz Krškega, ki je po uvodnih formalnostih predal svoje situacijsko poročilo, nakar je tajnik g. Bavdek iz Leskoveca iznesel tajniško poročilo. Iz tega poročila posnemamo samo najvažnejše:

Nostrifikacija učiteljskih diplom za učitelje, ki so dovršili učiteljske in izobraževalne more prosvetni minister nostrificirati, ako položijo ti učitelji diplomski izpit kakršnega predpisa prosvetni svet v mesecu juniju. V tej zadevi je urgiral predsednik sekcije v Beogradu, da bodo mogli učitelji polagati izpite še pred mesecem junijem. Glede plačila zaostankov krajevnih šolskih odborov po sekciji poskušala doseči likvidacijo dolgov krajevnih šolskih odborov. Šolski upravitelji bodo morali napraviti sezname za pregled dolgov. Potrebna navodila so že prejeli. Tajnik je nadalje prečital spomenico za zvišanje prejemkov, ki je bila že odposlana na sekcijo. Posebna deputacija pa bo v tej zadevi odpotovala do g. Cvetkovića in g. dr. Mačka. »Smatram pa za potrebno, da izrečem danes našo odločno zahtevo, da se nam prejemki zvišajo in s tem omogoči naš obstoj.

Spomenico kakor tudi odločne besede g. tajnika so sprejeli učitelji z največjim odobravanjem na znanje.

Potem je dobil besedo predsednik sekcije g. Kumelj, ki je med drugim dejal:
»Zunanja politična situacija, kakor tudi notranje prilike v državi močno vplivajo na našo organizacijo in na njeno delo. V kratkem času smo imeli 4 do 5 ministrov prosvete. Organizacija je morala vedno zainteresirati vsakega ministra posebej, kar je oteževalo delo za stanovsko linijo. Odhod hrvaških učiteljev iz JUJ ne pomenja spričo današnjih prilik nič posebnega. Isto vidimo pri profsorskem društvu,

pri gasilcih, čebelarjih itd. Enako bo moralo napraviti tudi slovensko učiteljsko, čim bo ustanovljena banovina Slovenija. Zato bo potrebno sestaviti nova pravila. O tem je že razpravljala zbor predsednikov ter določila trojno možnost oblike društva: 1. društvo, 2. združenje, 3. zveza. O tem bo razpravljala tudi glavni odbor v Beogradu. Sekcija bo stavila predlog k novemu finančnemu zakonu, da se učiteljsko vrne stalnost, ki pomeni za učitelja osebo varnost, mir in možnost načrtnega dela v šoli in izven nje.

Zaradi vedno večje draginje je potrebno, da se zvišajo prejemki učitelstva, da preostane razlika v plačah med poročenci ter med aktivnimi in upokojenimi učitelji. Pri današnji draginji in majhni plači so naj bolj prizadeti pripravniki. Njihova beda je neizmerna. V nekem okraju jih je osem obolelo za tuberkulozo in to samo zaradi lakote in pomanjkanja. Zato je nujno potrebno, da nam zvišajo oblasti plače, vsaj komur po 800 din. To ni pretrana zahteva zlasti za pripravnike in za učitelje s številnimi otroki, ki jih pošiljajo v šolo. Nadlga je naša zahteva, da se povrnejo draginski doklade za ženo in otroke, za vsakogar po 300 din.

Sekcija si prizadeva za izpremembo draginskih razredov. Učine na se III. draginski razred, ker je življenje na delu čisto še dražje kot v mestu. Pošteno pa bi bilo, da bi imeli samo I. draginski razred.

Dalje se sekcija zavzema za točno napredovanje učiteljev po rangnih listah. Da pa bi se pobila korupcija, ki povzroča za grenčenost v učiteljskih vrstah, bo napredovanje še najboljša ako se bo vršilo avtomatsko, kakor je bilo v polojno skupino naj bi dosegli učitelji brez vsake specialnih zahtev. Učiteljsko naj bi se ocenjevalo samo z »dobrim« in slabim. Ker je finančni zakon ukinil učiteljem možnost prijavitve z nad 20 službenimi leti, se sekcija zavzema da se s prihodnjim letom ukineta ta člen.

Za kontraktualne učitelje, ki so od 1. 1932 v težkem položaju, ker se jim kontraktualna služba ne šteje v penzijo je sekcija stavila predlog, da se kontraktualnem prizna vsa službeni čas v penzijo. Upokojeni učitelji naj bi prejeli ali prihodnji let ali po-koje in dokler ne dobe pokojnine vsaj 40

razmerno akontacijo. Učiteljem, ki odhajajo na oddelke kadrovskega roka se naj za gotovo službeno mesto na ta način, da b za dobo vojaškega roka imeli plačan do pust v učiteljski službi. Učiteljice, poročne ne z neudjelji. Živeče v ločenem gospodinstvu dobe stanarino s 1. aprilom leta 1940 in to za vsa doba nazaj, ki jim pripada Šolskim upraviteljem naj se uzakoni zvanje! Nadzorniška mesta naj bodo zasedena po učiteljsko-praktičnih, ki imajo zasluge na prosvetnem področju. Ljudskošolski zakon iz 1. 1929 potrebuje novelizacije. Čim br ustanovljena banovina Slovenija bo potreben tudi nov ljudskošolski zakon. Prazna učiteljska mesta naj bi se razpisala vsaj mesec premetstev na izvedbo v počinčih. Ukine naj se tudi 110 uradniškega za kono, s katerim je ogrožena stalnost učitelja v službi. Personalna politika naj bi se izvajala tako da bi zadovoljila šolo in učiteljsko. Ta naloga pa je težka in delikatna.

Obširen referat sem izročil g. ministru prosvete in dobil tudi zagotovilo, da korupcije, ki se vršila pri napredovanjih in premetstvih, ne bo več. Krivci bodo strogo kaznovani, ena oseba, ki ji je krivda že dokazana, je bila odstranjena s svojega položaja.

Sledilo je vzorno predavanje g. Leopolda Jurančiča o naših abecednih listih. Napovedi je bila da ga objavi v »Popotniku«. O narodno obrambnem delu je poročala gđ. Zlata Dolenc iz Leskoveca. Tu gre za socialno pomoč gospodarsko šibkim slovanom in meji in vojniško delo po naših šolah. Sledila je živahna debata v katero so posegli g. Herbst, Zdešar, in Ga. k. ki se stali na stališčih da naj vrše to delo naš narodno-obrambne institucije, dočim je g. Kumelj pojasnil pomen tega dela, ki ga na opravlja naše učiteljske.

G. Herbst je prečital pravilnik o ustanovitvi dveh učiteljskih krovkov, ki je bil s glasno sprejet. Po tem pravilniku se bo učiteljsko društvo srez Krško razdelilo v dva krova in sicer mokronoški in krški, kar omogočalo večjo aktivnost članstva.

Zaradi pomanjkanja časa se nekatere točke dnevnega reda niso obravnavale, zato pridejo na vrsto na prihodnjem zborovanju.

rovu, je Kranjska industrijska družba prepustila svojo kočjo pri Savskih jamah klubu na razpolago. Vodstvo kluba opozarja vse smučarje in prijatelje belega sporta, da bo ta kočja od božičnih praznikov dalje dostopna vsem in stalno oskrbovana. V tem okolišču so idealni smučiški ereni in sicer Markeljova planina. Puti rovt, Kočna in Bevska planina. Koča pri Savskih jamah je lahko dostopna in oddaljena od Kopača je le pčilo uro.

— Spremembe pri načelniku Šol. Na zadnji seji prednajaškega zbora Sokolkega društva Jesenice je bil izvoljen za načelnika brat Spicar Miran, za podnačelnika brat Sorgo Cvetko, za načelnico estra Jeramova Klavdija in za podnačelnico sestra Bertoničeva Ela.

— Dela na notranji preureditvi jeseniške pošte se sedaj pospešeno nadaljuje. Če se bo delo v tem tempu tudi nadaljevalo, bo verjetno v novem letu v to-ko izvršeno, da se bo uradno lahko preselilo v nove pisarne. Je pa tudi že krajni čas, ker službočice osebe zaradi prenatrpanosti v sedanjih različnih prostorih je v veliko težavo zmaguje teško in odgovorno delo. Uradništvo, pa tudi ob-istnost težko pričakuje, kdaj se bo za-

čelo poslovanje v večjih svetlih in lepo urejenih prostorih.

— Smrt starega Jesenčanca. Zadet od srčne kapli, je v soboto nenadoma umrl v 84. letu starosti g. Sranc Miha, hišni posestnik na Jesenicah. Pokojni je bil na Jesenicah splošno znan. Bila je živa kronika starih Jesenic in priča njih velikega gospodarskega razvoja. Obenem je bil eden izmed najstarejših gasilcev v Sloveniji, saj je pol stoletja in to od ustanovitve jeseniške čete delal na polju gasilstva in bil tudi za odlikovan. Dolga leta je bil tudi grobar. Pokopal je na tisoče občanov in je sedaj tudi sam našel na vrtu mrtvih svoj mali grunt. Bodi simpatičnemu možu ohranjen lep spomin!

— Nekečeno poročilo o snežnih razmerah. V petek smo v sobotnem »Slovenskem narodu« bilo objavljeno uradno poročilo Tujskoprometne zveze JZSS in SPD, da je bilo v petek na Jesenicah 40 cm snega. To poročilo pa ne odgovarja resnici. Morda je šlo le za potegavščino ali tiskovno napako, ki to je povzročila napačno tiskarski škrat, ki je najbrže stulil, da bo dva dni kasneje — to je v nedeljo na Jesenicah res 40 cm snega.

Najslavnejša vedeževalka vseh časov

Je bila Anna Marie Lenormandova, ki so se njena prerokovanja tudi izpolnila

Najslavnejša vedeževalka, o kateri so se mnogi prepričali, da je njena nadarjenost se izredna je bila Anna Marie Lenormandova. Rojena je bila 1772 v Alençonu in že kot otrok je preselila svojo okolico s prerokovanji. Leta 1790 se je preselila v Pariz, kjer je njen salon kmalu zaslovel. K njej so zahajali Mirabeau, Desmoulins, Robespierre, Marat in drugi in vsem je preročevala tragično usodo, kar se je tudi izpolnilo. Lefevre je zvedel od nje, da bo postal maršal. Zaradi poskusa osvojit Marijo Antoinetto so jo zaprli in ko so jo izpustili se je zglasil pri njej sam Napoleon, karverem je preročevala da ga čakajo mnoge zmagde pa da bo umrl v izgnanstvu. Prerokovala mu je z roke ki je bila po svojih črtah izredno prikladna za prerokovanja.

Josefine Beauharnaisovi je vedeževalka Lenormandova preročevala, da se bo po smrti svojega prvega moža omožila z vojakom, ki bo njegova slava napolnila ves svet. Ko se je to prerokovanje izpolnilo in ko se je Josefine omožila z Napoleonom je bila vedeževalka v velikih časteh, tako pri Napoleonu kakor tudi pri njegovih sorodnih. Slavni Korzičan je bil praznovoren

kakor so bili vsi Korzičani in večkrat se je zatekel po nasvet k Sibili iz ulice Thouron, kakor so nazivali Lenormandovo. Leta 1809 ko se je sanjalo Josefine o kačah, ji je vedeževalka razložila sanje tako da postane cesarica žrtev krivdovitosti. Zaradi tega so vedeževalko zaprli. V ječi je pa preročevala Napoleonovo ženinitev z Marijo Louiso in ko sta se obe prerokovanji — cesar se je dal od Josefine ločiti in res se je oženil z Marijo Louiso — izpolnili se je slava Lenormandove še povečala. Leta 1814, ko je ruska vojska zasedla Pariz, je posetil slavno vedeževalko tudi car Aleksander I.

Po Napoleonovem padcu je ostala slava pariske vedeževalke nedotaknjena. Leta 1817 v Tivoliu sta hodila k njej obema je preročevala bodočnost. Leta 1820 je izdala knjigo »Zgodovinski in tajni spomini cesarice Josefine« ki je zbudila seveda veliko pozornost. Leta 1821 je bila aretirana v Bruslju in obsojena, ker se po-ogovarja z arhanglom Gabrielom in ima kamen modrijanov. Bila je sicer obsojena pa je pritožila in sodišče jo je oprostilo. Velika množica jo je spremljala domov. Ko je leta 1843 umrla jo je spremljal na zadnji poti malone ves Pariz.

Ladoško jezero

Ladoško jezero in njegova okolica sta postala središče važnih dogodkov na severu na jugovzhodni meji med Finsko in Sovjetsko Rusijo. To jezero je po nekaj posebnosti se v drugem pogledu. Sredi velikanskega Ladoškega jezera je namreč 40 otokov, zvanih Valamo. To je pravilno svet, zdaj največji pravoslavni samostan na svetu. Od sveta je strogo ločen po jezoru in v samostanu živijo mnogi skori, ne poznajo toka časa. Dobrodošni predstojnik vlad enako dečkom kakor si volasim starcem. V ogromnih cerkvah se ob svitu večernih svet razlegajo molitve za ruskega carja. Tu vlada do-ten mir. Cerkev, kapelice in puščavniške skajne votline stoji skrite v bujnih gozdovih.

Okrog samostana se razprostirajo širna samostanska polja, ki so jih prej obdelavala cela pokolenja ruskih grešnikov. Ti-iti ki so v stari Rusiji grešili in niso imeli možnosti, da bi se spokorili da bi zgradili kapelico ali vsaj kupili zvono, so brezplačno delali na samostanskih posestvih. Grešnikov je bilo vedno dovolj in zato so imeli mnogi tudi vedno dovolj marijnih delavcev. Zda vadružujejo ta samostan samo ruski emigranti in skandinavski državci.

V decembru rojeni

Ljudje rojeni tega ali onega dne v decembru, bodo imeli po mnenju nekega starega francoskega astrologa slede lastnosti o njem jih čaka tale usoda:

1. Doleti jih pozna sreča.
2. Se proslave s svojimi odkritji.
3. Nemirni, po neznanem hrepenet duh.
4. Veliko dobičasnino ali velik dobiček.
5. Nadarjenost za znanost. Bogastvo.
6. Zakon z velike ljubezni.

7. Nototarski duh; velik sloves.
8. Nevarnost velikih nesreč.
9. Ljubezen do okultnih ved.
10. Obvez na življenjski poti.
11. Slog in ljubezniv značaj.
12. Nagnjenje k okultnim vedam.
13. Uspeh v življenju.
14. Srečna starost.
15. Viharost, nagnjenje k nerazodnim dejanjem.
16. Človek lahkoživega potratnega značaja.
17. Ločitev in nov zakon.
18. Velike težkote do 30 leta.
19. Potrpežljiv, vase zaprt človek.
20. Ljubezen do moči.
21. Bogastvo in umetnostni občuti.
22. Uspeh v diplomaciji.
23. Velika slabost značaja.
24. Modrost, razum in previdnost.
25. Ljubezen do pravice in pravičnosti.
26. Občutljiv človek.
27. Duh plemeniti, srce zvesto.
28. Lahkomiselni, brezskrbni značaj.
29. Zelo številno potomstvo.
30. Srečen zakon v 30. letu.
31. Premožnost, pridobljeno z nepričakovanimi dobitki.

MOC NAVADE

K plačilnemu, ki ima dve hčeri črnolasko in svetlolasko pride snubač.

— Prosim za roko vaše hčere, gospod plačilni.

— Hčere? vpraša plačilni. Izvolite črno ali svetlo?

V SOLI

Učitelj razlaga učencem, da človek nikoli ne sme poljubiti živali, potem pa vpraša, ali je znan komu kak primer, kako nevarno je to. Oglaš se Jurček.

— Gospod učitelj, naša teta je poljubila psa Hektorja.

— In kaj se je zgodilo?

— Hektor je poginil.

Nagrajeni jeseniški kovinarski veterani Lepe nagrade in priznanje 18 delavcem, ki že 40 let delajo v tovarnah KID

Jesenice, 18. decembra
V četrtek zvečer se je v dvorani gostilne Malej na Javorniku vršila svečana izročitev priznanih listin in nagrad onim delavcem, ki so pri Kranjski industrijski družbi zaposleni 40 let. Velika dvorana je bila za ta večer lepo in okusno okrašena. Še pred določeno uro so se v dvorani zbrali naslednji jubilarji: Blazjak Janez, Brun Stefan, Habi Janez, Hafner Janez, Jamar Lenard, Karn Franc, Knez Jernej, Kožnjek Jože, Kuzljenik Janez, Noč Jože, Pogar Franc, Ravnik Anton, Repnje Jože, Repret Janez, Tavčar Jože, Zupanc Janez, Zupančič Franc in Zauk Franc.

Točno ob napovedani uri sta pripepelila člana upravnega sveta KID g. ravnatelj Pfeiffer in gen. ravnatelj Karel Noot v spremstvu teh. ravnatelja KID g. dr. inž. Hermana Klinarja, več prokuristov, obratnih ravnateljev in obratovodij. Po skupnem slkanju je vse prisotne, posebno pa jubilarje v imenu upravnega sveta in predstavnikov KID pozdravil šef inšpekcijskega dela KID prokurist g. inž. Srečko Petrovič z govorom, v katerem je med drugim omenjal sledeče: Dragi delavci! Pred 40 leti ste kot mladeniči prišli na delo v naše obrate. Preživeli ste najvažnejše razdobja velikega podjetja, ki je preživljalo dobre in slabe čase. Ko ste prišli ob prelomu stoletja v našo tovarno, je ugasnil na Savi stari plavž in je podjetje začelo v škečnju graditi nove toplotne naprave. V teku let so bile dovršene velike naprave na Jesenicah in na Javorniku, ki pa jih je precej zaustavila svetovna vojna. Po polni se je moralo vse delo prilagoditi novim razmeram in potrebam, ki jih je narekoval tok časa. Pod vodstvom gospodarij je nastopila doba temeljitega in načrtnega dela. Povečane in modernizirane so bile stare delavnice in tudi nove zgrajene. Krona našega skupnega prizadevanja pa je nov močnejši plavž, ki je začel l. 1937, kateri daje podjetju trdne temelje za nadaljnji razvoj. Govornik se je spomnil tudi onih delavcev, ki jim usoda ni naklonila, da bi danes v na-

ši sredi praznovali 40letni delavni jubilej. Navzočni so počastili spomin pokojnih s tem, da so vstali in jim zaklicali trikratni Slava! Nato je uradnik Bernhard razdelil vsem jubilarjem lčne priznalne listine in denarne nagrade. Gen. ravnatelj Karel Noot in teh. rav. g. dr. inž. pa sta vsem delavskim veteranom krepko stisnila roke.

Po razdelitvi nagrad so bili vsi izredno dobro pogoščeni. Po večerji je jubilarje v imenu predsednika upravnega sveta KID g. Westna pozdravil upravni svetnik g. ravnatelj Josip Pfeiffer. V zelo lepih besedah je omenjal velike zasluge delavcev za podjetje v teku 40letnega službovanja in naglasil da bo upravnici svet tudi v bodoče imel razumevanje za potrebe delavcev in nameščencev. V imenu jubilarjev se je upravnemu svetu in ravnateljem zahvalil g. Lenart Janez, najstarejši jubilar g. Repret Janez je prečital besedilo za brzojavni pozdrav g. Westnu. Zatem so ravnatelji, prokuristi in obratovodje posedli med stare delavske veterane in z njimi prijetno kramljali. Razvila se je prijetna in nepriljudna zabava za katero je v zvežani meri skrbel znani dr. Schubertov jazz.

Tatovi in vlomilci

Ljubljana, 18. decembra
Orožniki še dolgo zasledujejo 26letnega delavca Franceta Hladina, ki je iz okolice Pilštajna. Hladin se potepa po delci najraje po okrog Brežic in Sevnice kjer krađe, kar mu pride pod roko. Oni dan je prišel na Raštajn pri Senovem. Ponoči je vdrl v hišo posestnika Franca Hladana in odnesel siv zimski suknjič, naveden suknjič zelene barve, moder telovnik, par hlač, kloboč, več perila, par rokavic in precej kovanega drobiža. Hladin je ukradel tudi delavsko knjižico izdano po obdobju Senovo na ime Jožeta Hladana. Po tatvi ni se je najbrž umaknil nazaj proti

Zidanem mostu ali še nižje proti Zagorju kjer bo najbrž tudi kradel.

Po okolici Kamnika krađe komaj 16letni Norbert K. Fant je doma iz okolice Komende, je brez stalnega bivališča. Že od otroških let pohaja z kraja v kraj in ker je zrasel brez vsakega nadzorstva se je kmalu navadil krađi. Oni dan je prišel na Cerarjev blev v Kamnik, kjer je ukradel hlapcu Janezu Raku nov suknjič kloboč in delavsko knjižico. Norbert se je vrnil naslednjega dne in izmaknil se srebrno uro ter par čevljev. Že pri se je nekoč v hotaplju v isti hlev in odnesel hlapcu Antonu Stajniku par novih gozdarjev.

Na Dolenskem, v okolici Novega mesta in okraj Gorjancev delajo orožnikom in ljudem preglednice cigani. Cigana Stanko in Janko Hudorovac sta zagrešila pred dnevi več drznih vlomov po hrbovskih vaseh okrog Novega mesta, nato pa sta se umaknila čez Gorjance, kjer sta vilo-mila v hišo Jožeta Črnca na Priblinč pri Adlešičih. Odnela sta celo zalogo subega mesa in več drugega blaga. Pri posestu ku Jurju Jankoviču na Priblinč sta ukradla več moške obleke, precej perila dve ženski obleki in nekaj gotovine. Vlo-mila sta tudi v hišo šivilje Barbare Kapele v Trebutah, kjer sta ukradla par stotakov in nekaj jetevin. Za ciganske vlomilce so orožniki vpriporili velik lov ki se jim ne ni posrečil, kajti cigana sta pravosodno zavohala nevarnost in se umaknila najbrž v kočevske gozdove.

Z Jesenic

— Sportne vesti. SK Bratstvo si je pred kratkim ustanovil drsalni odsek kateri ima drsalisti na igrišču Kdor ima vse-lje do tega legepa in elegantnega sporta, naj se prijavijo tajniku kluba g. Činkovcu ali pri drsalnem mojestru g. Bonellu. SK Bratstvo namerava ustanoviti hokejski odsek. Člani in tudi nečlani, ki imajo ve-selje do tega sporta, naj se prijavijo vsaj do 22. t m pri tajništvu kluba Klub opozarja vse prijatelje hokejskega in tež-ke atletike da se vršijo redni trenin-gi obeh panov vsak torek od 19 do 23 ure v Sokolskem domu, kjer se sprej-majo tu-di novi člani. Ker je pred letom po-reval smučarski dom SK Bratstva na Pustem

E. C. Bentley:

„Skok skozi okno“

ROMAN

II.

Filip Trent, slikar in slikarjev sin, je bil že za-glovel, čeprav mu je teklo šele dvaintrideseto leto. Njegove slike so celo kupovali. V njih je bilo nekaj samoniklega, močan talent, mnogo dela in veliko navdušenje. Ime njegovega očeta mu je seveda pripomoglo, največ mu je pa pomagal podzvesten na-čin, kako doseči priljubljenost. Naj je bil že vnet za šale ali pa se je pripravljati na važno nalogo, redko je njegov obraz izgubil živahen izraz. Poleg temeljit-tega poznavanja umetnosti in zgodovine je imel glo-boko in obsežno izobrazbo in veliko ljubezen do po-etizije. Z dvaintridesetimi leti še ni bil prekorajši sta-rosti, ko se človek smeje in je pripravljen na vsako pustolovščino.

Njegova slava — stokrat večja, nego bi mu jo bila mogla prinesiti njegova umetnost, — je bila posledica trenutnega navdušenja. Nekega dne mu je prišel v roke list, v katerem je bil obširno opisan dokaj redek umor. Vse podrobnosti so bile zago-netne in dva osumljenca so aretirali. Trent, ki so mu bile take reči čisto novo doživetje, je slisal, kako njegovi prijatelji govorijo o tem in brez vsakega na-mena je sedel, da bi pazljivo prečital poročilo. To

ga je jelo zanimati, njegova domišljija je začela de-lovati tako, da ga je obšlo enako razburjenje, ka-kršno je poznal samo ob snovanju nove umetnine. Zvečer je napisal dolgo pismo glavnemu uredniku »Rekorda«. Ta list je bil priobličen najobširnejše po-ročilo o zločinu in v svojem pismu je Trent storil isto, kar je storil Poe v primeru umora Mary Roger-rove. Brez vsakeih vodilnih podrobnosti, samo na te-melju poročil v listih, je opozoril na več na videz postranskih podrobnosti tako, da je padel težak sum na moža, ki se je bil samo ponudil za prič.

In še istega večera je lahko »Rekord« priobličil poročilo o aretaciji in popolnem priznanju umora osumljenega zločinca.

Glavni urednik lista sir James se je takoj seznanil s Trentom. Dobro sta se razumela, Trent je imel dovolj prirojenega takta, da je znal povsem zagla-diti starostno razliko med seboj in drugimi ljudmi. In veliki rotacijski stroj »Rekorda« ga je napolnil s čisto novim navdušenjem. Naslikal ga je, a sir James je sliko kupil.

Nekaj mesecev pozneje je sledil ilikleyški primer. Sir James je ponudil Trentu fantastično nagrado, če se odpelje takoj kot poseben poročevalec »Rekorda« v Ilkley. In drugi se mu je posrečilo preskrbeti oblastem zanesljive sledove, tako da je njegovo ime zaslovelo. Potem se je zopet umaknil iz javnosti in se posvetil umetnosti. Novinarstvo ga ni mikalo, a sir James je premagal željo, da bi ga z visoko plačo zapeljal v izkušnjava.

V naslednjih letih je Trent približno tridesetkrat pomagal pojasniti take problematične primere doma in v tujini. A posledica njegovih tesnih zvez z »Rekordom« je bila, da je prišlo njegovo ime med naj-bolj znana imena v Angliji in značilno zanj je bilo, da je bilo njegovo ime edino, kar je javnost vedela o njem. Ohranil je o sebi popoln molk v svojem listu, a konkurenca ni imela vzroka popularizirati enega izmed pomočnikov sira Jamesa.

Ko je stopal hitro po cesti proti White Gableu, je pomislil, da bo morda Mandersonov primer čisto enostaven. Cupples je bil prebrisan star mož, toda gotovo ni mogel imeti objektivnega mnenja o svoji nečakini. Bilo je pa gotovo, da je tudi ravnatelj hotela, govoreč o njeni lepoti z besedami, ki so vzbudile njegovo pozornost, morda še temeljiteje omenjal njeno ljubeznivost. Menda ni tu nobenega otroka, ki bi se ne razveselil ob njenem glasu, mu je dejal. Vsi otroci se veselo njenega prihoda poleti. Ona ne spada med žene, ki imajo samo dobro srce in nič več. Ona ima hrbenico — pogum — značaj. Tu v Marlistonu ni nikogar, ki bi je iskreno ne ljubil, čeprav nekateri mislijo, da to koncem koncev za njo ni nobena sreča.

Trent je zelo hrepenel po tem, da bi jo videl. Za-gledal je zdaj za širokim travnikom in grmovjem pročelje dvonadstropne hiše iz temnordeče opeke s parom velikih ščitov, po katerem je dobila svoje ime. Bila je moderna hiša, stara komaj deset let. Travnik je bil zelo dobro negovan. Pred njim, na drugi strani ceste, se je razprostirala bogata livada tja do čeri. Za hišo se je pa razprostirala čez široko dolino po-

gozdena krajina. Zdelo se je povsem fantastično in nemogoče, da bi mogla biti ta krasna krajina pozorišče zločina; ležala je tu tako mirno in urejeno, tako polna miroljubnega življenja. Pred hišo, blizu žive meje, potegnjene med vrtem in belo cesto, je stala vrtnarjeva shramba za orodje, pri kateri so našli truplo, sedeseno ob leseni steni.

Trent je stopil skozi vrata na cesto in se ustavil šele pri shrambi. Nekaj metrov dalje je delala cesta oster ovinek od hiše in se izgubljala v gostem parku. Vprav na ovinku ceste je bilo konec travnika. Na vogalu žive meje so bila ozka bela vrata. Trent se jim je približal. Najbrž so bila namenjena samo vrtnarju in služkinji. Vrata so se rahlo zasukala na tečajih in Trent je počasi stopal po poti, vodeč k zadnjemu krilu hiše. Ozka stranska stezica ga je privedla do majhne čedne lesene hišice, stoječe pod drevmi nasproti vogala zadnjega dela hiše.

Trent je skrbno pregledal vse mesto in shrambo, pa ni odkril ničesar razen sledov v nepokošeni travi na kraju, kjer je ležalo truplo. Na kolenih je skrbno preiskal vsa tla naokrog, toda njegovo prizadevanje je bilo zaman.

Kar so zakrivala vrata. To je bil prvi glas, ki ga je zaslišal Trent iz hiše. Vstal je in zavil proti ovinku hiše. Nekdo je hitro stonal proti velikim vratom. Ko je zaškrinjal pesek pod Trentovimi nogami, se je naglo obrnil in šinil Trenta z resnim pogledom. Njegov obraz je bil na prvi pogled naravnost strašen, tako je bil bled in izmučen. Toda to je bil obraz mladega moža. Čenrav je bil očividno utrujen in izčrpan, vendar se okrog modrih oči niso videli gube.